

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**«Професійна майстерність соціального працівника з основами супервізії
СР з різними групами клієнтів»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма “Соціальна робота”

Спеціальність І 10- Соціальна робота та консультування

Галузь знань І – Охорона здоров’я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Професійна майстерність соціального працівника з основами супервізії СР з різними групами клієнтів
Викладач (-і)	Дідух Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	0991890469
Е-mail викладача	iryna.didukh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру. Також консультації у день проведення лекцій чи практичних занять. Можливі консультації через Інтернет ресурси за попередньою домовленістю. Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>На сучасному етапі розвитку суспільства невід’ємною сферою діяльності держави стає створення та вдосконалення ефективної системи соціального захисту. Соціальна робота – необхідна складова цієї системи. Соціальні працівники входять до політичних, економічних та соціальних структур суспільства й суспільних відносин. Особливе місце у діяльності фахівців інституту соціальної роботи займає налагодження взаємовідносин з людьми, які потребують соціальної допомоги, та оточуючим світом. У зв’язку з цим гостро постає питання про співвідношення діяльності соціального працівника з нормами професійної етики (деонтології). Значну роль в подоланні розриву між основами професійної етики та їх реальним здійсненням в практичній діяльності відіграє система професійної підготовки соціальних працівників всіх рівнів (від соціального працівника, безпосередньо зайнятого наданням соціальних, медичних, психолого- педагогічних та побутових послуг населенню, до спеціаліста, зайнятого розробкою основ соціальної політики чи теоретичних і технологічних основ професійної діяльності, підготовкою та навчанням кадрів). Супервізія є досить малодослідженою сферою психологічної діяльності у нашому суспільстві.</p> <p>Супервізія – необхідний напрямок у професійній діяльності, і у нашій країні йому є куди розвиватись. Сам супервізор повинен постійно вдосконалюватись і не відмовляти від допомоги більш досвідченого колеги. Яким би професійним не був спеціаліст, він, насамперед, людина, і йому ніколи не завадить допомога і професійна підтримка. Ефективність соціальної роботи, як і будь-якого виду діяльності, багато в чому визначається якістю її організації та управління. В той же час, теорія управління соціальної роботи мало досліджена, і в числі її головних наукових проблем називають необхідність розробки теоретичних основ менеджменту, моделювання діяльності соціальних служб, розробку критеріїв і методик оцінки та наукових методів прогнозування. Важливе місце в цьому переліку займає організація супервізії</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета навчальної дисципліни полягає у ознайомленні студентів із теоретичною базою соціальної роботи, основами професійної діяльності соціальних працівників, процесом взаємодії з клієнтом, основними поняттями спеціальності «соціальна робота» та її теоретичними засадами; формування гуманістично-орієнтованого професійного світогляду майбутнього соціального працівника, професійної етики, професійної культури та навичок їх</p>	

реалізації у практичній діяльності, встановлювати педагогічні контакти, ліквідувати конфліктні ситуації, а також з управлінськими аспектами соціальної роботи. Сформувати знання та уміння постійного підвищення культури професійної комунікації соціального працівника. Розкрити зміст поняття «супервізія в соціальній роботі». Потребу супервізії при підготовці соціальних працівників до практичної діяльності.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з основами професійної етики та необхідності дотримання такту при взаємодії з різними категоріями населення. Закріпити та поглибити знання, навички щодо організаційних, методичних, риторичних сторін професійної комунікації соціального працівника у роботі з клієнтами, колегами, спеціалістами різних соціальних установ та організацій, можливостей запобігання синдрому професійного вигорання. Ознайомити зі сферами діяльності спеціаліста з соціальної роботи, потенційними місцями майбутньої діяльності. Сформувати уявлення про цілісний образ соціального працівника як людини, що володіє характерними гуманістичними духовно-моральними якостями, а також відповідним комплексом знань та умінь. Розкрити сутність поняття «супервізія», мету, завдання, функції та типи. Базові цінності супервізії. Етичні і юридичні принципи супервізії. Значення супервізії у підготовці соціальних працівників та особливості взаємодії супервізора та супервізованого. Розвинути навички регулювання власної поведінки у різноманітних ситуаціях професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК-16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців територіальних громад.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Програмні результати навчання:

РН-4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН-10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН-13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН-16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

РН-21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** поняття професійної комунікації соціального працівника, основні вимоги, професійні якості, функції та ролі соціального працівника; методи соціальної роботи, методики, прийоми проведення бесід, професійні чинники, що провокують стрес у соціального працівника, організаційні чинники, що сприяють синдрому вигорання, проблеми діагностики професійного вигорання. Складові професії соціального працівника: базові цінності, знання та вміння. Розуміти поняття про професійну етику та її особливості. Знати, що таке професійна честь та гідність та розуміти поняття професійного іміджу. Принципи етичної взаємодії з різними групами клієнтів. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого. Значення супервізії у підготовці соціальних працівників
вміти: на професійному рівні взаємодіяти з клієнтом, встановлювати контакти, ліквідовувати конфліктні ситуації, використовувати теоретичні знання у галузі етики соціальної роботи на практиці. Вміти регулювати власну поведінку в різноманітних ситуаціях професійної діяльності; застосовувати у роботі певні підходи до прийняття рішення; професійно аналізувати й оцінювати соціальні явища, втілювати в життя соціальну політику держави, сприяти гармонізації людських стосунків; реалізувати професійні цінності на практиці. Застосовувати різні способи вирішення соціальних проблем, конфліктів. Працювати з науковою літературою, зокрема, першоджерелами. Застосовувати комплекс професійних, правових та морально-етичних правил; дотримуватись моральних та етичних принципів.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин 60
лекції	24
семінарські заняття	36
самостійна робота	120

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
6	Соціальна робота та консультування	3	нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Професійне становлення і компетентність фахівця соціальної сфери. Етичні аспекти роботи соціальних інститутів.	2	2	10

Тема 2. Специфіка супервізії в соціальній роботі. Сутність поняття «супервізія», мета, завдання, функції та типи. Базові цінності супервізії. Етичні і юридичні принципи супервізії . Значення супервізії у підготовці соціальних працівників. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого. Форми супервізії. Основні стилі супервізора в соціальній роботі.	4	4	12
Тема 3. Супервізорські відносини. Значення супервізійних відносин та відповідальність в професійній діяльності молодого спеціаліста соціальної роботи. Опірність (тривога) молодого соціального працівника та стратегії подолання опору. Паралельні процеси в супервізії . Процес навчання та розвитку в супервізії. Знання та вміння супервізора. Супервізорські ролі соціального працівника.	2	4	10
Тема 4. Професійно-особистісні якості соціального працівника. Аналітико-рефлексивна діяльність соціального працівника: значення, суть, основи формування. Рефлексивна діяльність як складова професійної майстерності соціального працівника	2	4	10
Тема 5. Основи етичної комунікації в професійній діяльності соціального працівника. з клієнтами різної статі. Емоційні чинники в професійному спілкуванні. Роль емоцій у комунікативній діяльності людини.	2	2	8
Тема 6. Партнерські взаємовідносини спеціалістів у сфері соціальної роботи. Самоменеджмент у контексті формування професійної майстерності фахівця. Основи розвитку тайм-менеджменту майбутнього соціального працівника.	2	4	10
Тема 7. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України. Способи саморегуляції соціального працівника .Синдром емоційного вигорання соціального працівника. Причини виникнення психоемоційних переживань, які пов'язані з професійною діяльністю соціального працівника. Методики оптимізації психічного стану соціального працівника. Супервізія як засіб профілактики емоційного вигорання	2	4	10
Тема 8.Характеристика основних категорій професійної етики. Основні засади забезпечення інноваційності професійної діяльності соціального працівника. Інформаційні технології в роботі соціального працівника. Дистанційні форми навчання: інноваційно-інформаційний контекст.	2	2	10
Тема 9. Особливості використання методик поведінкової терапії в роботі з соціально-психологічною проблематикою. Використання сугестивних методик у роботі з різними проблемами клієнтів .		2	12
Тема10. Міжнародний та вітчизняний досвід професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до роботи із вразливими категоріями населення.	2	2	8
Тема 11. Нормативно-правові основи професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до роботи із вразливими категоріями населення	2	4	10
Тема 12. Адаптація в освітній діяльності, формуванні професійної майстерності. Адаптація у майбутній професії, подальшому розвитку професійної майстерності.	2	2	10
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ	24	36	120

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Індивідуальне завдання	5
	Семінарське/практичне заняття	25
	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	10
	Іспит	50
	Максимальна кількість балів	100
Вимоги до письмових робіт	<p>Підсумкова контрольна робота з дисципліни відображає рівень розвитку у студентів вмінь та навичок аналізувати, диференціювати, систематизувати та узагальнювати прослуханий та вивчений матеріал; орієнтуватися в сучасній науковій літературі та здійснювати самостійні пошуково-методичні розвідки з дисципліни. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом або виконання тестових завдань. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота. За умови виконання контрольної роботи у письмовому вигляді, її зміст та оформлення повинні задовольняти наступним вимогам: - формалізовані завдання мають бути рівнозначної складності, розв'язання яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни, на виконання яких необхідно до двох академічних годин (одна пара); - усі завдання контрольної роботи повинні мати професійне спрямування, а їх вирішення – вимагати від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів, а їх інтегрованого застосування. При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не лише репродуктивну, а творчу, розумову діяльність.</p> <p>Критерії оцінки підсумкової контрольної роботи: 5 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.</p> <p>4 бали «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>3 бали «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>1-2 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми</p>	

	<p>під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки. 0 балів - завдання відсутнє.</p> <p>Критерії оцінки тестового завдання : 5 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; 4 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; 3 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; 2 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей; 0 балів - завдання відсутнє</p> <p>За умови проведення екзамену у вигляді тесту, його зміст та оформлення повинні задовольняти вимоги: - пакет тестових завдань повинен мати не менше двох варіантів. Кожен варіант повинен містити 40 завдань тестової форми, відповіді на які вимагають знань з усього курсу, термін виконання яких знаходиться в межах однієї академічної години.</p> <p>Неприпустимі плагіат та списування. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.</p>
Семінарські заняття	<p>На кожен семінар студенти повинні прочитати необхідну навчальну та наукову літературу, законспектувати необхідні цитати, які дають відповіді до семінарських питань, вивчити відповідний матеріал із підручників, виконати практичні завдання (зазначено біля кожного семінарського заняття). В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою. Максимальна оцінка за відповідь на занятті – 5 балів, загальна сума балів за всі заняття – 25 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань.</p> <p>Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота.</p> <p>Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування).</p>
Підсумковий контроль	<p>Іспит у формі тестів на дистанційній платформі. Максимальна кількість балів за іспит – 50.</p> <p>Навчальний матеріал з освітньої компоненти вважається засвоєним, якщо здобувач у сумі набрав 50 і більше балів за 100-бальною шкалою. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (50 балів) він може бути рекомендований на повторний курс з вивчення даної дисципліни.</p> <p>https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf</p>

7. Політика освітнього компонента

При організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: [Положення про самостійну роботу студентів](#); [Положення про організацію освітнього процесу](#); [Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів](#); [Положення про практику студентів](#); [Положення про рейтингову систему оцінювання знань](#); [Положення про академічну доброчесність](#); [Положення про екзамени та заліки](#); [Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг](#); [Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти](#).

Також неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання іспиту.

Обов'язковим є для отримання допуску до екзамену відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи, кср.

На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-_polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Додаткові бали отримують здобувачі, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://efund.pnu.edu.ua/3-3-prava-zdobuvachiv/>

8. Рекомендована література

Базова література:

1. Вступ до соціальної роботи / за ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К., 2005. – 304 с.
2. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
3. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Інтерактивний навчальний посібник «Сучасні технології освітнього процесу»: навч. посіб. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2020. 228 с.
4. Опалюк Т. Л. Формування соціально-рефлексійної компетентності особистості : метод. реком. (для виклад. і студ. пед. закл. вищої освіти). Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 136 с.
5. Опалюк Т. Л. Методичні рекомендації щодо підвищення результативності процесів

- формування адаптивної та соціально-рефлексивної компетентностей майбутніх фахівців соціальної сфери. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. Л. П. Мельник, В. І. Співака. Кам'янець-Подільський, 2019. Вип. XXXIII. Серія: соціально педагогічна. С. 78–87.
6. Лоза А. С., Лаврецький Р. В. Психологічна готовність та адаптація соціального працівника до професійної діяльності. Соціальна робота в Україні : теорія і практика. 2014. № 3/4. С. 154–161.
 7. Васянович Г.П. Педагогічна етика : навч.-метод. посіб. / Г.П. Васянович. – Л. : Норма, 2005. – 344 с.
 8. Етика соціальної роботи : принципи і стандарти // Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / за ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. – К., 2004. – С. 243 – 249.
 9. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України // Соціальна робота в Україні: навч. посіб. / за ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. – К., 2004. – С. 250 – 253.
 10. Зозуляк-Случик Р.В. Етика соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. / Р.В. Зозуляк-Случик, Б.І. Ковбас. – Івано-Франківськ : Симфонія Форте, 2011. – 212 с.
 11. Іщук С.В. Етика соціальної роботи : опорні конспекти : метод. рекомендації для студ. спец. «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» / С.В. Іщук. – Т. : ТДУ, 2003. – 180 с.
 12. Марченко С.Я. Професійна етика соціального педагога : [навч.-метод. посіб.] / С.Я. Марченко, Н.П. Краснова, Л.П. Харченко. – Луганськ, 2009. – 563 с.
 13. Сабат Н. Етика спілкування соціального педагога з різними категоріями клієнтів / Н. Сабат // Ідея опіки дітей і молоді в історико-педагогічній науці. – Івано-Франківськ, 2005. – С. 324 – 330.
 14. Трубавіна І.М. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю : [навч.-метод. посіб.] / І.М. Трубавіна. – К. : УДЦССМ, 2001. – 72 с.
 15. Введення у соціальну роботу. Навчальний посібник. – К.: Фенікс, 2001.
 16. Котикова О. М. Репертуар професійних ролей соціального працівника. Вісник національного авіаційного університету Серія «Педагогіка. Психологія». 2014. №5. С. 65–70.
 17. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України. Сучасний стан та перспективи розвитку / За ред. Толстоухової С.В., Капської А.Й. – К.: Академпрес, 1999.
 18. Карнегі Дейл. Як здобувати друзів і впливати на людей. – К.: Молодь, 1990.
 19. Кодекс професійної етики // Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 2001. - №3. Методичні матеріали для практичного використання психологам, соціальним працівникам в системі центрів ССМ. – К., 2001
 20. Молодь і дозвілля: Теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання // О.В. Безпалько, А.Й. Капська. – К.: АCADEMPRESS, 1994.
 21. . Прояви турботу і обачливості / Б.М. Ворник, В.М. Оржеховська, О.А. Голоцван. – К., 2002.
 22. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса : Вид. Букаєв В. В., 2017. 406 с.
 23. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / За заг. ред. Капської А.Й. – К.: ДЦССМ, 2000.
 24. Капська А. Й., Долинська Л. В., Карпенко О. Г., Филипчук В. С. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії 202 соціального працівника з клієнтом : навч.-метод. посіб. / за ред. А. Й. Капської. Київ : ДЦССМ, 2003. 87 с
 25. Соціальна робота в Україні / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько та інші. – К.: Науковий світ, 2003.
 26. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник / В.П. Андрущенко, В.П. Бех. – К.: ДЦССМ, 2002.
 27. Степаненко В.Ф. Етика в проблемних і аналітичних задачах. – К.: Лібра, 1998.
 28. Чмут Г.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування. – К., 2003
 29. Фурман А. В., Дубно А. В. Психодіагностична компетентність соціального працівника. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 102 с.
 30. Архипова С. П. Професійна компетентність і професіоналізм соціального працівника: сутність і шляхи розвитку. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. 2004. Вип. 2(7). С. 15–24

31. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навчальний посібник / І. В. Астремська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 396 с.
32. Сходинки зростання. Практикум до навч. посіб. «Я — студент» / за заг. ред. В. О. Огнев'юка. Київ : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. 84 с.
33. Сагач О.М., Корнят В.С., Прокопчук В.І., Дідух І.Я. , Плетеницька Л.С. Мотивація та умови розвитку педагогічної майстерності в процесі професійної підготовки. //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Випуск 3(123)20 С.125-131 (Входить до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» з педагогічних наук (включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC) (Польща).
34. Дідух І.Я. Мотивація та умови розвитку педагогічної майстерності в процесі професійної підготовки. //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Випуск 3(123)20 Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), що входить до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» з педагогічних наук (наказ МОНУ N 1222 від 07.10.2016) та фізичного виховання і спорту (наказ МОНУ No 528 від 12.05. 2015 р., включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC) (Польща).Мотивація та умови розвитку педагогічної майстерності в процесі професійної підготовки// С.125-131
35. Lemko, H. ., Kachak, T., Voroshchuk, O. ., Didukh, I. ., Mochan, T. ., & Bai, I. (2021). Formação de valores morais nos alunos: métodos eficazes do diagnostico. Laplage Em Revista, vol.7, n. 3B, Sept.- Dec. 2021, p. 556-568 <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202173B1597p.556-568>
(індексовано у WoS).
36. Bilavych H., Didukh I., Stynska V., Prokopiv L., Fedchyshyn N., Savchuk B., Fedoniuk L. Development of inclusive education in Ukraine in the context of world trends. Wiadomości Lekarskie. 2022. Volume LXXV. Issue 4. Part 1. P. 891-900. <file:///C:/Users/user/Desktop/WL%204%20cz%20I%202022.pdf>

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.
2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1.- 8 поверх.

Викладач - Дідух Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи